

Gatsby

(po romanu F. S. Fitzgeralda)

Že skoraj stoletje je minilo od histeričnega newyorškega poletja, v katerem se odvijajo dogodki Fitzgeraldovega Velikega Gatsbyja. Svet se je odtlej v mnogo pogledih astronomsko spremenil, a vse bolj očitne so tudi kdaj pretanjene, največkrat pa že kar kričeče vzporednice med bleščeče divjimi dvajsetimi leti prejšnjega stoletja in veliko manj glamuroznimi, a še kako razburkanimi dvajsetimi naše dobe.

Zgodbo, tako kot v romanu, pripoveduje Nick Carraway, čigar oddaljeni, na trenutke kritični povezovalni monologi omogočajo vpogled v notranji svet človeka, ki so ga dogodki poletja 1922 zaznamovali do roba travmatiziranosti. Nick ima dvojno vlogo – naratorja in akterja. Tako gledalec lahko primerja njegov odnos do dogodkov, kadar se jih odsotno spominja ali pa kadar aktivno posega v dogajanje. Gatsbyjeve zabave z glasnim, divjim jazzom in liki, ki ves čas nihajo med objestno pijanostjo, ekstatičnim plesom in vesoljno zgubljenostjo, pa poustvarjajo groteskno prenasičenost »rjovečih dvajsetih«.

Gatsby ni samo še ena gledališka reprodukcija nešteto krat obdelanega romana. Želeli smo mu dati svoj pečat, »statement« naše generacije. Navsezadnje smo se – še posebej v času koronske krize – prepoznali v likih, ki izgubljeno hlastajo po čudovitem življenju, ki se jim izrisuje samo malo izven dosega roke. S postdramskimi vložki smo želeli prikazati razčlovečenje likov in razkroj idealov, o čemer piše Fitzgerald. V njih sta poleg zvoka glavna nosilca ideje gib in človeško telo kot tako. Duševna stanja likov, prevedena v jezik plesa, ki ga spremljata premišljeno kaotična zvočna kulisa in obvezna zelena luč, simbol izmikajoče se želje po izpolnjeni prihodnosti. Tudi naše.

Amika Zoja Jelič